

Informationsblad från Läkemedelskommittén Region Jämtland Härjedalen

Jämtmedel

ÅRGÅNG 42 · NR 2 · NOVEMBER 2018

Innehåll

Elektronisk läkemedelslista i slutenvården i COSMIC	3
Tänk på.....	3
Ny rutin för spolvätskor och andra medicintekniska produkter på recept.....	4
Numera möjlighet att söka generell licens för ett större område!	5
Tablett med skåra – inte alltid delbar	6
Maria Huss ny ordförande för Strama Jämtland Härjedalen	7

Läkemedelsteamet 2018

Karin Lindgren, läkemedelsstrateg

Kristina Seling, läkemedelsansvarig läkare, ordförande Läkemedelskommittén

Carina Träskvik, läkemedels-samordnande sjuksköterska

Ulrica Jonsson, apotekare

Maria Huss, apotekare,
Strama-ordförande

Emma Wedin, apotekare

Annelie de Sinegube, farmaceut

Madeleine Börjeflo, assistent

Jämtmedel

Informationsblad från Läkemedelskommittén
Region Jämtland Härjedalen
www.regionjh.se/lakemedel
Redaktör: Maria Huss
Ansvarig utgivare: Kristina Seling
Omslagsfoto: Frösöbron, foto Maria Huss

Elektronisk läkemedelslista i slutenvården i COSMIC

Barnkliniken har sedan starten med COSMIC använt elektronisk läkemedelslista, den så kallade utdelningsvyn, för inläggande patienter. Nu kommer turen till de vuxna patienterna och först ut är infektionsavdelningen som börjar i november.

Detta innebär att nästan alla ordinationer och administreringar av läkemedel kommer skötas digitalt via COSMIC läkemedelsmodul. De läkemedel som inte kommer ordineras via COSMIC då patienten är inläggande är warfarin (Waran) och insulin. När patienten är inläggande kommer en grön list synas i läkemedelsvyn. *Gröna listen* syns alltså i patientens läkemedelslista så länge den är inskriven i slutenvård.

Vad gäller för förskrivare där patienten inte är inlagd?

Att iterera recept och förskriva nya läkemedel är klart olämpligt och bör skjutas upp till det att patienten är utskriven och kan kontaktas. Det som sker är att receptet hamnar som en ordination i läkemedelslistan och en iterering kan starta en pausad ordination. Detta kan i sin tur medföra att sjuksköterska administrerar dessa på inläggande patient. Därmed måste alla vara uppmärksamma på om patienten är inlagd eller ej.

Under 2019 är det planerat att alla avdelningar ska börja med utdelningsvyn. Den kommer också börja användas på mottagningar. Syftet är att ytterligare säkra upp läkemedelshanteringen och öka patientsäkerheten.

Kristina Seling, läkemedelsansvarig läkare,
ordförande Läkemedelskommittén

The screenshot shows the COSMIC interface with a patient named 'Ej Dospatient'. The medication list includes: Jardiance, 10 mg; Waran, 2,5 mg; Ringer-Acetat Baxter Viaflo, 1000 ml engångsdos; Metoprolol Orion, 100 mg; Enalapril Sandoz, 10 mg; and Vancomycin Actavis. The calendar view for 2019 shows a green bar for the month of September, which is circled in red, indicating the patient's current status.

Gröna listen inringad med rött.

Tänk på...

...att diklofenak inte längre är rekommenderat av Läkemedelskommittén pga miljöskäl. Endast vid gallkolik rekommenderas diklofenak (supp), vid alla andra indikationer rekommenderas andra NSAID (naproxen, ibuprofen). *Maria Huss, apotekare*

Den akuta toxiciteten för vattenlevande organismer bedöms som hög. Studier från flera svenska avloppsreningsverk har visat låg reningsgrad för diklofenak, det vill säga merparten av substansen kommer ut i våra vattendrag. I Indien och Pakistan är flera gamarter utrotningshotade på grund av veterinär användning av diklofenak då döda kor av kulturella skäl lämnas åt gamarna. På senare år har man även sett påverkan på örnar i dessa trakter. Liknande påverkan på gamar och örnar misstänks även i Afrika och viss oro finns även i Europa till exempel i Spanien där slaktavfall i vissa trakter lämnas tillgängligt för vilda djur. Källa www.janusinfo.se

Ny rutin för spolvätskor och andra medicintekniska produkter på recept

Medicintekniska, CE-märkta, produkter kan i vissa fall förskrivas på hjälpmedelskort. Det kan till exempel vara spolvätskor för att rengöra katetrar eller andra produkter som behövs för att kunna tillföra läkemedel i hemmet. Rutinen för att förskriva dessa produkter har ändrats och därmed förenklats för förskrivare. [Länk till rutin](#)

I Ny-fliken i läkemedelsmodulen i COSMIC söker ni numera bland förbrukningsartiklar efter mallen *Medicinteknisk produkt* (se bild nedan).

Glöm inte att du kan stjärnmärka mallar och göra dem till personliga favoriter. Produkter/läkemedel du förskriver ofta går att stjärnmärka och därmed göra din egen personliga lista i Ny-fliken.

Ulrica Jonsson, apotekare
Karin Lindgren, läkemedelsstrateg

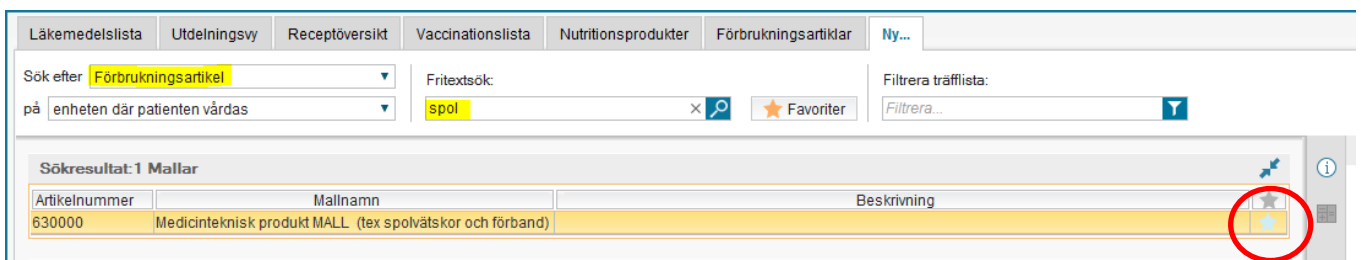

Bild som visar hur du hittar mallen till spolvätskor mm.
Bockar du för den utgråde stjärnan gör du mallen till personlig favorit.

HJÄLPMEDELSKORT
Förskrivning av förbrukningsartiklar

vid stomi
 för att tillföra kroppen läkemedel/
egenkontroll av mediciner
 vid urininkontinens, urinretention
eller tarminkontinens

Patientens namn och personnummer

Gäller ett år från utfärdandet. Särskilda upplysningar

1. Varunnr	Varunamn	Med förmån, sign
Dygnbehov	Förpackningsstorlek	Antal förpackningar
		Utan förmån, sign
		För expedieras (bokst.)
	plågar
2. Varunnr	Varunamn	Med förmån, sign
Dygnbehov	Förpackningsstorlek	Antal förpackningar
		Utan förmån, sign
		För expedieras (bokst.)
	plågar
3. Varunnr	Varunamn	Med förmån, sign

80 om läkemedelsförmåner num. eller hälsa- och sjukvårdslagen (1982:763) är uppflyttad. Annars skall sönderskrivas.

Hjälpmedelskort ("receptblanketten" för medicintekniska produkter).

Numera möjlighet att söka generell licens för ett större område!

Enligt Läkemedelsverkets nya föreskrifter om licens, HSLF-FS 2018:25, är det möjligt för förskrivare att skicka in motivering om behovet av ett licensläkemedel för större vårdenheter, till exempel ett helt sjukhus eller primärvårdsområde.

Tidigare har det varit möjligt för förskrivare att söka generell licens på klinisknivå (i folkmun så kallad klinik-licens) men inte för större enheter än så. För ett läkemedel med bred användning där det finns en bristsituation är det en fördel att kunna söka licens för ett större område. Detta är den enskilt största förändringen i den nya föreskriften och den enda som berör förskrivarna.

Förskrivaren ska ha goda kunskaper om och insyn i vården i hela området för att licensen ska bli godkänd. Befattning och ansvarsområde ska anges av förskrivaren för att förenkla Läkemedelsverkets utredning. Lämplig befattning kan vara regionöverläkare, chefläkare, läkemedelsansvarig läkare. Om motiveringen avser ett läkemedel som enbart används av en enstaka enhet ska licens sökas för den specifika enheten, precis som tidigare.

Motivering och ansökan för licens

Licens är ett försäljningstillstånd till ett apotek att sälja ett läkemedel som inte är godkänt i Sverige. För att en licensansökan ska hanteras av Läkemedelsverket krävs att en behörig förskrivare motiverar behovet av läkemedlet. Motiveringen till ansökan skapas i KLAS, elektroniskt system för licenshantering. På [Läkemedelsverkets hemsida](#) finns detaljerade anvisningar samt länk till det elektroniska formuläret.

Normalt handläggs ansökan inom sju arbetsdagar och svar skickas tillbaka till sökande apotek. Giltighetstiden för licenser är 1 år efter beviljande.

Se även rutin på Insidan [Licensansökan för läkemedel](#).

Annelie de Sinegube, farmaceut

Nytt regelverk för licens från 1 september

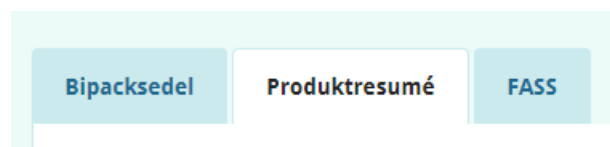
Den 1 september 2018 träder ny föreskrift rörande licens i kraft, HSLF-FS 2018:25. Samtidigt träder även ny föreskrift om lagerberedningar ikraft, HSLF-FS 2018:26. I och med ny föreskrift publiceras även en vägledning till föreskriften om licens som stöd till apotek och förskrivare.

Tablett med skåra – inte alltid delbar...

En brytskåra på en tablett behöver inte innebära att tablettens dos är delbar i lika delar avseende dos av aktiv substans. Brytskåran kan finnas enbart för att underlätta intag genom att tablettens dos kan sväljas i mindre delar. Förskrivarens val av tablett på receptet är viktig för patienter som har svårt att svälja tabletter och för patienter som ordinerats en halv tablett.

Delbara tabletter

Att inte alla tabletter bör delas är något som de flesta känner till. Det verksamma ämnet kan till exempel verka irriterande på slemhinnor eller inaktiveras av den sura miljön i magsäcken alternativt att tablettens frisättning påverkas av om den delas. Däremot kanske det är mindre känt att en kryss- eller brytskåra på en tablett inte automatiskt betyder att tablettens dos kan delas i lika stora delar. Om patienten ordinerats att ta en halv tablett behöver förskrivaren välja en tablett som är delbar i lika stora delar. En brytskåra på en tablett kan innebära att tablettens dos kan delas så det blir lika stor dos av aktiv substans i varje tablett, men brytskåran kan även finnas till för att man ska kunna dela tablettens dos för att underlätta nedsväljning och/eller för att identifiera tablettens dos. Information om en tablett är lämplig att dela finns i läkemedlets produktresumé. Under förutsättning att företaget som marknadsför läkemedlet finns med i FASS så hittar du produktresumén som en flik på www.fass.se i anslutning till läkemedlets FASS-text.

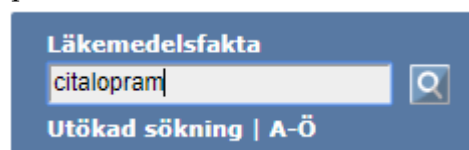
För många läkemedel finns också en länk till delbarhetsinformation under tablettbilden i FASS-texten. Om en tablett kan delas i lika stora delar ska det vara tydligt angivet där, till exempel "tablettens dos kan delas i två lika stora doser".

Citalopram Orifarm
Orifarm Generics AB
Filmdragerad tablett 20 mg
(vit, oval, bikonvex med skåra på ena sidan)

Antidepressivum, selektiv 5-HT-återupptagshämmare

[Delbarhetsinformation](#)

Även på Läkemedelsverkets hemsida (mpa.se) finns tillgång till produktresuméer. Högst upp på deras hemsida finns en sökruta för läkemedel specifikt.

Apoteket AB:s förteckning Sväljes hela

När apoteksmonopolet avreglerades slutade Apoteket AB att uppdatera sin förteckning över tabletter som måste eller bör sväljas hela. Det innebär att den inte har uppdaterats sedan 120330. De tabletter och kapslar som förekommer i denna förteckning är därmed inte uppdaterade utefter läkemedelsföretagens eventuella ändringar av tablettens sammansättning. Dessutom saknas alla tabletter som marknadsförts efter april 2012. Detta i sin tur medför att Läkemedelsteamet avråder från att använda denna lista. Vi rekommenderar istället att använda ovan beskrivna informationsplatser (produktresumé på fass.se eller mpa.se).

Originalartikel av Linda Grahn,
Region Norrbotten
med lokal bearbetning av Maria Huss,
apotekare
Källa: Läkemedelsverket

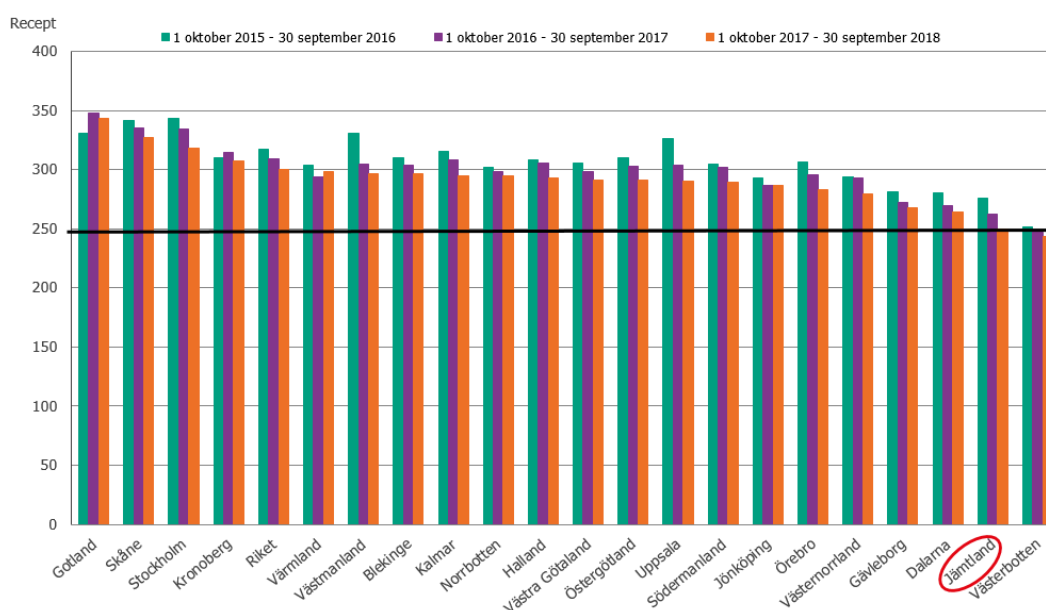
Maria Huss ny ordförande för Strama Jämtland Härjedalen

Strama (samverkan mot antibiotikaresistens) har sedan starten i vår region 2011 varit framgångsrik i arbetet för en adekvat och effektiv antibiotikaförskrivning. Detta med ett mål att antibiotika skall användas när den gör skillnad och är befogad, men inte annars. Till stöd för detta har Strama både regionalt och nationellt skapat beslutsstöd för förskrivare i form av rekommendationer i olika format. Nu senast 2017 i form av Strama-appen som ger förskrivare behandlingsrekommendationer för primärvårdsinfektioner liksom för akuta infektioner i den slutna sjukhusvården.

Region Jämtland Härjedalen nådde i juli 2018 det mål som Strama arbetat för 250 recept/1000 inv och år. Av landets regioner och landsting är Jämtland Härjedalen tillsammans med Västerbotten de enda som klarat detta. Förskrivningen av antibiotika har dock i hela landet minskat betydligt och det resultat som Stramaarbetet bidragit till får nu sägas göra avtryck i den svenska medicinska historien och ett föredöme för andra länder att efterfölja.

Efter 6 år som ordförande för Stramagruppen Jämtland Härjedalen överlämnar jag nu ordförandeskapet till apotekare Maria Huss. Jag är mycket glad att Maria har tagit på sig detta uppdrag och önskar henne och övriga gruppen lycka till i det fortsatta och viktiga stramaarbetet.

Lars-Erik Olofsson,
överläkare Infektionskliniken

Öppenvårdsförsäljning antibiotika (J01 exkl. metenamin). Recept/1000 invånare.
Rullande medelvärde 12 månader (oktober - september) Källa: eHälsomyndigheten